

KIYAMET ÖNCESİ OLACAK BAZI OLAYLAR*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llah... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

سَتَخْرُجُ نَارٌ مِنْ حَضْرَمَوْتَ أَوْ مِنْ بَحْرِ حَضْرَمَوْتَ

قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ تَحْشُرُ النَّاسَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ

فَمَا تَأْمُرُنَا قَالَ عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ

(حم.ت. عن ابن عمر)

RE. 297/7 (*Setahrucu nârun min hadramevt – ev bahri hadramevt– kable yevmi'l-kıyâmeti, tahşuru'n-nâse. Kâlû: Yâ rasûla'llâh, femâ te'murunâ? Kâle: Aleyküm bi's-şâm.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Muhterem ve aziz müslüman kardeşlerim!

Râmûzü'l-Ehâdîs isimli hadis kitabından Peygamberimiz SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini okumaya devam edeceğiz.

Dersimize başlamazdan önce, evvelen ve bizzât Peygamberimiz SAS Efendimiz'in ruhu için; sonra cümle enbiyanın, asfiyanın, evliyanın, Peygamber Efendimiz'in ashabının, etbainın, Ebû Bekr-i Sıddık ve Aliyyü'l-Murtazâ'dan hocamız Mehmed Zahid-i Bursevi Hazretlerine kadar güzerân eylemiş sadat ve meşayihimiz ve hulefasının ve eserin müellifi Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin

Efendi Hazretleri'nin; eserin içindeki hadis-i şeriflerin bize kad ar ulaşmasında emeği geçmiş olan ulema ve ruvâtın ruhları için; ve uzaktan yakından bu hadis-i şeriflerin dinlemek üzere şu mescid e teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin cümle geçmişlerinin ruhları için, bir Fatiha, üç İhlas-ı Şerîf hediye edelim:

.....

a. Hadramut'tan Bir Ateş Çıkması

İbn-i Ömer RA'dan rivayet edildiğine göre Peygamberimiz SAS Efendimiz eşrât-ı saatten, kıyamet alâmetlerinden olan bazı şeyleri bize bildirmek üzere şöyle buyurmuş:¹

---

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.498, no:2217; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.8, no:4536; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V II, s.471, no:37320; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.85; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.42, no:16663, *Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV , s.400, no:38884; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIII, s.245, no:13031.

سَتَخْرُجُ نَارٌ مِنْ حَضْرَمَوْتٍ أَوْ مِنْ بَحْرِ حَضْرَمَوْتٍ
قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ تَحْشُرُ النَّاسَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ
فَمَا تَأْمُرُنَا قَالَ عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ

(حم. ت. عن ابن عمر)

RE. 297/7 (*Setahrucu nârun min hadramevt*)

“Hadramevt denilen yerden bir ateş çıkacak; (*ev bahri hadra mevt*) yahut Hadramevt denizinden bir ateş çıkacak.” Ne zaman? (*Kable yev-mi'l-kıyâmeti*) “Kıyamet gününden evvel.” Yâni, dünyanın sonu ve kıyamet başlamadan önceki zamanda... (*Tahşuru'n-nâse*) “İnsanları toplayacak, önüne katacak, biriktirecek, toplayacak.”

(*Kâlû: Yâ rasûla'llâh. femâ te'mürunâ*) “Yâ Rasûlallah, bize ne tavsiye eylersin o zaman? O zamana biz de çıkarsak, ne yapmamız lazım Ümmet-i Muhammed olarak?”

(*Kâle*) Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki: (*Aleyküm bi's- şâm*) Size Şam tarafını tavsiye ederim.”

Şimdi böyle *sin* harfi getirilmiş başına... Muzârî fiilinin başına *sin* harfi getirildi mi istikbal olur, yakın istikbal olur. İstikbale ait bir takım hususları anlatan hadis-i şerifler sıralanmış bir iki sayfa... Böyle devam ediyor bu hadis-i şerifler.

Peygamber SAS Efendimiz, kendi zamanından sonra olacak bir takım hadiseleri önceden haber veriyor. Nasıl haber veriyor? Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin hak Rasûlü olduğu için haber veriyor. Yoksa;

لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ

(النمل: ٦٥)

(*Lâ ya'lemu men fi's-semâvâti vel'ardı'l-gaybe illa'llâh*) “Göklerde ve yerde, gaybı Allah'tan başka kimse bilmez.” (Neml, 27/65) Ama, Allah-u Teâlâ Hazretleri bildirirse, bilir. Allah-u Teâlâ Hazretleri evveli ahiri, olmuşu olacağı, her şeyi bildiği için, ilmi her şeyi ihata etmiş olduğu için, dilediğine de dilediği kadarını ihsan eder.

وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ

(البقرة: ٢٥٥)

(*Ve lâ yuhîtûne bi-şey'in min ilmihi illâ bimâ şâe*) [Onun bildirdiklerinin dışında, insanlar onun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler.] (Bakara, 2/255) Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ilminden ancak dilediği kadarını, nasibi olan kimseler alırlar, bilirler.

Peygamber SAS Efendimiz, böyle istikbale ait şeylerden bahsetmiştir. Bunun misali çoktur hadis-i şeriflerde... Bahse ettiği şeyler çıkmıştır. Bir kısmı çıkacaktır. Bir kısmı çıkmıştır. Me selâ buyurmuş ki:

“—İstanbul fetholunacak.”

O zaman İstanbul neresi, Medine neresi... O zaman daha Medine'deler. O sözlerin söylendiği sıralarda, Şam bile Müslümanların elinde değil. Hatta, Tebük bile hudut kasabası oluyor. Bizans askerleri oraya kadar geliyorlar.

Bir keresinde ashab-ı kirâm toplanmışlar da Tebük'e kadar sefer yapmışlar. Yâni, daha Ürdün'ün hududuna kadar olan yerler Müslümanların elinde, öbür tarafı Bizanslıların elinde. Ürdün e le geçecek, Suriye ele geçecek, Anadolu ele geçecek, taaa İstanbul ele geçecek... O zamandan diyor ki:²

لَتَفْتَحَنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ فَلَنِعْمَ الْأَمِيرُ أَمِيرُهَا
وَلَنِعْمَ الْجَيْشُ ذَلِكَ الْجَيْشُ

(حم. طب. ك. عن بشر الغنوي)

(*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) “İstanbul muhakkak ve muhakkak fetholunacaktır.” *Nûn-u te'kîdi sakîle* ile, başına da *lâm-ı te'kîd* getirerek söylüyor ki, Arap diline vakıf olanların mâlûmudur; çok kat'î bir ifade bu... Muhakkak ve muhakkak böyle olacak diye, çok kesin olarak bildiriyor Rasûlüllah Efendimiz ve hakikaten de İstanbul fethedildi.

(*Feleni'me'l-emîri emîruhâ ve leni'mi'l-ceyşi zâlike'l-ceyş.*) “İstanbul'u fetheden komutan ne iyi bir komutandır. İstanbul'u fetheden ordu ne iyi bir ordudur.” diye methetti Peygamber SAS Efendimiz.

---

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.335, no:18977; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.II, s.38, no:1216; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV , s.468, no:8300; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.118; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.308, no:684; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.81, no:1760; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV III, s.34; Abdullah ibn-i Bişr el-Ganevî, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV , s.252, no:38462; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V I, s.323, no:10384; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV II, s.339, no:18311.

O şerefe kim erdi? Fatih Sultan Mehmed Han Aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân Hazretleri erdi... Şimdi şu beldenin içinde, şu anda, şu dersi verebiliyorsak; o gazilerin himmetleriyle oldu bu iş.

Onlar çarpıştılar, karadan, denizden muhasara ettiler. Allah yolunda uğraştılar. İnci gibi olan şu memleketi, şu şehri bize nasib ettiler. Biz onlara ne kadar teşekkür etsek azdır. Çünkü insanlara teşekkür etmeyen, Hâlik'a teşekkür etmesini bilmez. Allah-u Teâlâ Hazretleri insanların da yaptıkları iyiliklere karşı insanın teşekkür etmesini istiyor. Peygamber SAS Efendimiz bunu tavsiye ediyor.

Bir insan sana bir bardak su getirirse, teşekkür edeceksin, çünkü mecbur değil. Havlunu tutuverse, teşekkür edeceksin. Pabucunu çeviriverse, teşekkür edeceksin veyahut bir dua edeceksin; minnettarlığını belli edeceksin. O onu sırf seni sevdiğinden veyahut Allah'ın dinini sevdiğinden, âdâba bağlı olduğundan, erkâna bağlı olduğundan, ahiret sevabını umduğu için yapıyor. Yoksa insanları kamçılarsan, dövsen, sövsen yaptıramazsın bu şeyi... Herkesin bir haysiyeti vardır.

Mehmed Akif *Safahat*'ında, "Koca Karıyla Ömer Hikâyesi" diye bir hikâye nakleder, sahih kitaplardan almış, nazma çekmiştir.

Orada diyor ki

"—Ömer'e gitseydin de, bu ihtiyaç halini söyleseydin." diyor. Hz. Ömer kendisi, ama ihtiyar kadına diyor ki:

“—Sen madem bu kadar açlık, sıkıntı çekiyorsun, madem böyle yetimlerin aç, susuz kalmışlar, evde günlerce yemek yiyememişler; halife Ömer’e gitseydin de ben muhtacım deseydin. O sana un, ekmek malzemesi, yağ, bir şeyler verirdi.”

“—Ömer de kim, benim ondan kerim adamdı babam.” diye cevap veriyor.

Yâni, “Ömer de kim oluyor, benim babam ondan daha asil bir kimseydi, daha cömert bir kimseydi.” diye minnet etmiyor. Bunu belki Mehmet Akif, Türkçe kendisi böyle ifade etmiş ama, zorla olmaz. Herkes Allah’tan bir ecir beklediği için bir kimseyi sever, hürmet eder; yoksa başka bir sebepten değil.

Onun için, iyilik yapan kimseye, muhakkak iyiliğine karşı bir mukabelede bulunmak lâzım. Gücün yeterse, hediye vermişse sende hediye ver. O yardım etmişse, sen de ona güzel bir şey yap, bir jestte bulun. Ona da gücün yetmezse;

“—Elimden başka ne gelir? Aciz, nâçiz fakir bir kimseyim, yoksulum, güçsüzüm...”de, bir hayır dua et!

E, senin de duan makbul olabilir. “Kimisinin parası, kimisinin duası” derler. Sen de ona dua edersin. Yâni, iyiliğe teşekkür, iyi bir duruma şükür, bir nimete şükür çok güzel şeydir. Nimete şükür dinin yarısıdır.

Dinimizin yarısı şükür duygusuna dayanır, yarısı sabır duygusuna dayanır:³

الْإِيمَانُ نِصْفَانِ نِصْفَانِ فَنِصْفٌ فِي الصَّبْرِ وَنِصْفٌ فِي الشُّكْرِ

(هـب . والديلمى عن أنس)

RE. 193/8 (*El-îmânü nısfâni*) “İman iki kısımdır, iki yarım d an meydana gelir, iki yarımdır: (*Nısfun fi’s-sabr*) Yarısı sabırdadır. (*Ve nısfun fi’ş-şükür*) Yarısı da şükürdedir.” buyrulmuştur.

Sabır ve şükür denilen huylar çok önemli olduğu için, böyle buyurmuş. Yarısı şükürdür, yarısı sabırdır. Yâni nimet gelirse, Allah’a karşı şükredeceksin; ama aradaki vasıtaları da gene teşekkürle yad edeceksin. Allah göndermiştir, birisi sana çıkartıp on bin lira para verse, Allah ona ilham etmiştir de o göndermiştir; ama, ona da teşekkür etmen gerekir. Onu vasıta kılmış, ona da teşekkür etmen gerekir, ona da hayır dua etmen gerekir.

Bir nimetin kadrini bilirse bir insan, şükrederse ne olur? Ayet- i kerîmede buyruluyor ki

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ

إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

(İbrahim: 7)

³Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.123, no:9715; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.127, no:159; Harâitî, *Fadîletü’ş-Şükür*, c.I, s.39, no:18; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.410, no:712; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.111, no:378; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.26, no:61; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.64, no:10261; RE. 193/8.

(*Lein şekertüm*) “Eğer siz şükrederseniz; verilen nimetlere, lezzetlere, ihsanlara, atıyyelere, bağışlara, ikramlara şükrederseniz; (*leezîdenneküm*) muhakkak, mutlaka, muhakkak ve muhakkak ben de o nimeti artırırım.”

Onun için, nimete şükürde nimetin artması vardır. Şükrettin mi nimet artar, bollaşır.

(*Ve lein kefertüm inne azâbi le şedîd*) “Küfrân-ı nimette bulursanız, nimete şükretmezseniz, iyiliğin kadr ü kıymetini bilmezseniz, o nimet elden kaçır.” [Hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir.] (İbrâhim, 14/7)

Bu bir mânevî, ilâhî kaidedir. Bunu bilin, Allah’ın nimetini, verdiği izzetleri, nimetleri, lezzetleri düşünün!

Şimdi nimetler o kadar çoktur ki, Şeyh Sa’dî-yi Şîrâzî diyor ki:

“—Bir insan bir nefes içine çekti mi, huuuup nefes aldı, hayatı bir nefeslik daha uzar. Hooohhhh diye nefesi geri verdi mi, içi rahatlar.”

Demek ki, bir nefes alış da bile iki tane nimet vardır. Bir nefes alış verişte iki nimet var: Bir; hayatın uzaması... İkincisi; insanın içinin ferahlanması... Nefesi alamazsan çatlarsın, veremezsen çatlarsın.

Hatta hiç tahmin etmezsiniz, burnunuz meselâ, burnun içi ıslak olmasa da kuruyurse; sıkıntıdan çok zahmet çekersiniz. Şu burun... Dudağınız kuruyurse ne oluyor? Şöyle ıslata ıslata bir hal oluyorsunuz.

“—Sıcakta dudağım kurudu.” diyorsunuz.

Yâni, demek dudağın ıslaklığı bile bir nimet. Burnun içinin ıslaklığı bile bir nimet. Fazla ıslak olsa, o zaman da sıkıntı duyarsınız. Yâni, nezle oldum dersiniz. Bir sıkıntı olur.

Hatta, nimetin ne kadar böyle yaygın olduğunu belirtmek bakımından misal olsun diye söyleyeyim: Bir insanın bir yüznumaraya girip de, yüznumarada işini çarçabuk görüp çıkabilmesi bir nimettir.

Yaşlılara sorun bakalım, bir prostat hastası olanlara... Giriyorlar saatlerce uğraş uğraş uğraş... Ne ızdıraplar çekiyorlar, ne ağrılar sızılar çekiyorlar... Onun için o bile bir nimettir.

Nimetin kadrini bilmek lâzım! Nimetin kadri bilinirse, nimet artar.

İşte bütün bunları şeyden açtık, Peygamber Efendimiz İstanbul'un fethini methetmiş; İstanbul'u fetheden komutana da bizim şükran borcu duymamamız lâzım, hayır dua etmemiz lâzım. Yâni, İstanbul'da bulunup da dua ederse insan, Fatih Sultan Mehmed'e, onun ordusundaki gazilere, o mübarek zatlara dua etmeli!.. "Onların sayesinde İstanbul'da, şu sorun içinde bulunuyoruz. Allah rahmet eylesin!" deyivermeli... Muhakkak böyle söylemek, kadirşinaslığın bir gereğidir.

Gelelim hadis-i şerife... Demek ki, Peygamber Efendimiz böyle önceden haber veriyor, önceden haber verdiği de çıkıyor. Peki, Kur'an'da da böyle şeyler var mı? Kur'an-ı Kerim'de çok...

Kur'an-ı Kerim'de kıyamete ait çeşitli tasvirler var.

Sonra, Ebû Bekr-i Sıddîk RA'ın, Romalıların galip geleceğine dair meşhur bir iddialaşması var. Rûm Sûresi var Kur'an-ı Kerim'de... Romalılar İranlılara mağlup olmuşlar o zaman. Mağlup olunca müşrikler sevinmişler. Bak nereden nereye; insanlar ne kadar acaip... O zaman İranlılar ateşe tapıyor. Bizanslılar da Allah'a inanıyor, ama hristiyan tabii. Bozuk bir inancı var, ama Allah'a inanıyor. Ehl-i kitab... Ötekiler ateşperest, berikiler ehl-i kitap.

Şimdi İranlılar Bizanslıları yenince, Mekke'nin müşrikleri, bayram yapmışlar. Neden?

“—Onlar da müşrik, biz de müşrikiz.” diye... Yâni, “Bak o müşrikler nasıl ehl-i kitabı yendiyse, biz de burada sizleri yeneceğiz.” diye düşünmüşler, sevinmişler.

Peygamber Efendimiz'in ashabını yeneceklerini çıkartıyorlar oradan. O zaman ayet-i kerime iniyor:

غَلَبَتِ الرَّوْمُ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ

سَيَغْلِبُونَ

(الروم: ۲-۳)

(*Gulibeti'r-rûm*) “Rumlar yâni, Romalılar, Bizanslılar bir savaşta mağlup oldular; (*fîedne'l-ardı*) Arapların bulunduğu bölgeye en yakın bir yerde onlar. (*Ve hüm min ba'di galebihim feyuğlebûn*) Halbuki onlar, bu mağlubiyetten sonra birkaç yıl içinde galip geleceklerdir.” (Rum, 30/1-2) Yâni, “Galip gelenler mağlup olacaklar, iş tersine dönecek.” diye ayet-i kerime nazil olmuş.

Nazil olunca, Peygamber SAS Efendimiz'in has sahabesi, malını, canını onun yoluna vermiş olan, bizim de efendimiz, silsilemizin başı, Ebû Bekr-i Sıddîk RA... *Efdâlu'l-halâik-ı bağde'l-enbiyâ*, peygamberlerden sonra mahlûkatın en üstünü... Çok yüksek mertebeli ve Aşere-i Mübeşşere'nin başı, halîfe-i Rasûlüllah, Peygamber SAS Efendimiz'in yâr-ı gârı, mağarada arkadaşı... Kızını Rasûlüllah SAS Efendimiz'e vermiş. Hasılı, işte iddiaya giriyor müşriklerle... Diyor ki

“—Siz boşuna seviniyorsunuz, Bizanslılar yenecek onları...” Sonra, gelip söylüyor Rasûlüllah SAS Efendimiz'e:

“—Yâ Rasûlallah, ben böyle bir iddiaya girdim ayet-i kerimeye dayanarak.”

“—Ne kadar iddiaya girdin?”

“—Üç yıl için, on devesine iddiaya girdim.”

“—Müddeti arttır, develeri de yüze çıkart.” diyor. O da geliyor o iddialaştığı adama:

“—Müddeti biraz uzatalım, develeri de arttıralım!” diyor. Arttırıyorlar, seneyi on yıla, deveyi yüz deveye çıkartıyorlar.

Sonunda Bizanslılar, hakikaten, ayet-i kerimede bildirildiği üzere galip geliyorlar.

Demek ki, gerek Kur’an ayetlerinde gerek Rasûlüllah’ın hadis-i şeriflerinde olacak şeylere dair bilgiler var. Neden? Allah biliyor da Rasûlü’ne bildiriyor. O da bize bildirmiş:

“—Kıyamete yakın bir zamanda, Hadramut’dan çıkan bir ateş, insanları böyle önüne katacak.”

Hadramut, Yemen’e bağlı bir beldedir. Yemen tarafında, Arap Yarım Adası’nın cenûbunda bir beldedir. Oradan bir ateş çıkacaktır ve bu ateş insanları böyle önüne katacak. Durdukları yerde duracak, gittikleri yerde peşinden gidecek, takip edecek.

Hakikaten ateş de olabilir diyorlar, fitne mânâsına da gelebilir diyorlar. Yâni, bir fitne ateş gibi nasıl yakıp, kasar kavuru rsa bir cemiyeti, toplulukları; o mânâyâ da gelebilir diyorlar. Böyle bir ateş çıkacak, bu kıyametin alâmetlerinden birisi olacak.

Yâni, böyle bir ateş çıkacağını bilmek ve o zaman Şam’a doğru gitmenin Peygamber Efendimiz tarafından tavsiye edildiğini bilmek yetiyor. Fazla izahata lüzum yok. İstikbale ait bir şey...

b. İçkinin Değişik Adlarla İçilmesi

Öbür hadis-i şerife geçelim:⁴

سَتَشْرَبُ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي الْخَمْرَ يُسَمُّونَهَا بِغَيْرِ
اسْمِهَا يَكُونُ عَوْنَهُمْ عَلَى شُرْبِهَا أَمْرًاؤُهُمْ
(كر. عن كيسان)

RE. 297/8 (*Seteşrabû ümmetî min ba'dî el-hamra*) “Benden sonra benim ümmetim içkiyi içecekler; (*yüsemmeühâ bi-gayrismehâ*) ama adına başka isim koyacaklar. İçki demeyecekler, içecekler de başka ad koyacaklar. (*Yekûnü avnühüm alâ şurbihâ umerâühüm*) Bunların içilmesine yardımcı başlarındaki adamlar, başbuğlar olacak. Onlar yardım edecekler.”

Şimdi bunu izah edelim. Bu hadis-i şerif de istikbale ait bir hadis-i şeriftir. Peygamber Efendimiz böyle buyurmuş. Peygamber Efendimiz zamanında, mâlûm, ilk önce içki hakkında bir hüküm yoktu. Sonra içki hakkında bir ayet-i kerime geldi, ondan sonra bir ayet-i kerime daha geldi. Ondandır bir ayet-i kerime daha geldi, içki yasaklandı; içkiler sokaklara döküldü, Medine'nin sokaklarından, yolların kenarlarından böyle içkiler aktı gitti. O kadar.

---

⁴ İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.V I, s.412, no:8670; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.X, s.136; Keysan RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V , s.520, no:13175; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.248, no:13038.

İçki içmez oldular ashab-ı kirâm... Neden? İçki içince akıl gidiyor; akıl gidince de insan kavga ediyor, sövüyor, hırsızlık yapıyor, arsızlık yapıyor, edepsizlik yapıyor, herkese rezil rüsva oluyor. Bir içki bir yuvayı söndürüyor. Alıştı mı da insan, müptelası olunca da yakasını bırakmıyor. Yâni, içkinin kötülüğünü biliyor; ama içkiden vazgeçmesi mümkün olmuyor. Onun için içki yasak.

Nasıl yasak, İslâm dini nasıl yasak etmiş içkiyi? İçki haramdır: içkiyi imal etmek yasaktır, içkiyi taşımak yasaktır, içki imal ettirmek yasaktır, içkiyi sunmak yasaktır.

“—Ben içmiyorum; ama sunuveriyorum, takdim ediyorum.” Sundurmak, başkasına sundurmak, sâkîlik etmek yasaktır.

Emretmek yasaktır... Hâsılı Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle içkiyi yapılmasından içilmesine kadar kimin eli değmişse, ona yardım olmuşsa onu yasaklıyor. Böyle şey yapılmasın diye.

İçki hem kendisi yasak, hem de onun içilmesi için yapılabilecek her şey yasaklanmış ve lânet ediyor. Mel’undur diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri; içkiyi içen de, sıktıran da, içirten de, taşıyan da, vesaire de... hepsi mel’undur diye Râmûz hadislerinde geçer.

Şimdi, içkinin hangisi haram, hangisi helal? Acaba, şarap haram da, bira helal mi? Rakı haram da, votka helal mi? Yâni, böyle bir soru bahis konusu olursa; dinimizde Peygamber

SAS Efendimiz bunu gayet güzel açıklamış. Buyuruyor ki:⁵

كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ

(م. حم. عن ابن عمر؛ طب. عن قيس بن سعد؛ كر. عن أنس)

(*Küllü müskirün hamrun*) “İnsana sarhoşluk veren her şey içkidir, (*ve küllü müskirün harâmün*) ve sarhoşluk veren şe ylerin hepsi haramdır.”

Neyi içtiğin zaman başını sersemlettiriyor, seni sarhoş ediyorsa, o haramdır. Adı ne olursa olsun, ister hurmadan yapılsın, ister üzümünden yapılsın, ister arpadan yapılsın, ister daha bildiğimiz bilmediğimiz başka tabii ya da sentetik maddeden yapılsın, neden yapılsa yapılsın; içince sarhoşluk verdi mi, o şey haramdır. İçkidir o... Sarhoşluk veriyorsa kafaya, içkidir. Kaide böyle.

---

⁵ Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1587, no:2003; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3679; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.290, no:1861; Neseî, *Sünen*, c.V III, s.297, no:5585; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.16, no:4645; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.188, no:5366; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.284, no:1362; Dâra Kutnî, *Sünen*, V, s.248, no:11-17; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.260, no:1916; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.294, no:13157; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.195, no:3954; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.329, no:546; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.470, no:5621; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V III, s.288, no:17118; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.212, no:5095; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.215, no:5957; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.38, no:876; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*, c.I, s.57, no:14; Ahmed ibn-i Hanbel, *el-Eşribe*, c.I, s.6, no:7; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.654; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XV III, s.427, no:3569; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.5, no:1584; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V II, s.211, no:2111; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV II, s.5; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XV III, s.352, no:898; Kays ibn-i Sa'd ibn-i Ubâde Rh.A'ten.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.128; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.83, no:8106; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.555, no:13277;

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.987, no:1992.

Onun için, efendim işte bunun adı şöyle, bunun adı böyle demenin hiç kaçamak tarafı yok.

Bir de buyrulmuş ki:⁶

---

⁶ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3681; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.292, no:1865; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3393; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.6, no:5576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V III, s.296, no:17167; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.217, no:5976; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.60, n:21; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.V III, s.377, no:1751; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.330; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.V III, s.300, no:5607; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1125, no:3394; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.167, no:6558; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:43; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V III, s.296, no:17168; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.216, no:5117; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.217, no:5974; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.52, no:111; Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.327; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LIII, s.160; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3392; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.91, no:5648; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.262, no:83; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.197, no:626; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.59, n:18; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.292, no:730; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.53; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.397; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.112, no:12120; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V II, s.50, no:3966; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*; c.I, s.61, n:23; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.466, no:5748; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.254, no:44; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.205, no:4149; İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.135; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.332; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.233, no:783; Huvât ibn-i Cübeyr RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:21; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.43; Hz. Ali RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:22; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.297; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.420; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.139, no:4880; Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.344, no:13154; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.84, no:8109, 8110; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV III, s.408, no:19752.

مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ

(حم. د. ت. حب. عن جابر؛ حم. ن. ه. عن ابن عمرو)

(*Mâ eskere kesîruhû, fekalîluhû harâmûn*) “Bir şeyin, bir maddenin çoğu sarhoş ediyorsa, azı da haramdır.”

“—Efendim, ben sarhoş etmeyecek kadar az içiyorum!”

Azı da haramdır, çoğu da haramdır.

Şimdi bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Benden sonra insanlar nefislerine uyacaklar. Benim vefatımdan sonra cemiyet bozulacak da, insanlar içki içmeye ge ne başlayacaklar. Dini-miz yasak etti içkiyi; ama gene başlayacaklar. (*Yüsemmûnehâ bi-gayri'smihâ*) Yalnız adını de-ğıştirecekler. Başka isim verecekler, içecekler.”

“—Efendim, bu içki değıl, bu bira. Bu bilmem şu, bilmem ne...”

Bir başka bir ad söyleyecekler, gene içecekler onu ve buna baştaki başbuğılar yardımcı olacak. Yâni, bu işi yapmaya onlar yardım edecekler. Emirleri, başkanları, idarecileri bu işe yard ım edecek diye, Peygamber SAS Efendimiz bunu beyan buyurmuş.

Demek ki, adı ne olursa olsun, içmememiz lâzım ve bu işin içilmesine bir kolaylık göstermememiz lâzım geliyor.

c. Bi'smi'llâh Sözü Perdedir

Bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz, bize soyunduğumuz zaman *Bi'smi'llâh* dememizi tavsiye ediyor. Allah'ın adını anmamızı tavsiye ediyor ve buyuruyor ki:⁷

سَتْرُ بَيْنَ أَعْيُنِ الْجِنِّ وَبَيْنَ عَوْرَاتِ بَنِي آدَمَ

إِذَا وَضَعَ أَحَدُكُمْ ثَوْبَهُ أَنْ يَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ

(طس. عن أنس)

RE. 297/9 (*Sitru beyne a'yuni'l-cinni ve beyne avrâti benî âdeme, izâ vadaa ehadüküm sevbehû en yekûle: Bi'smi'llâh*)

“*Bi'smi'llâh* sözü, cinlerin gözleri ile Ademoğlu'nun çıplak, açık yerleri arasında perdedir. Bir kimse elbisesini çıkarttığı zaman *Bi'smi'llâh* demesi, cinlerle arada perde olur. Cinler onu göremez.”

Mâlûm, bir görünen varlıklar var çevremizde, bir de göremediğimiz varlıklar var. Bu göremediğimiz varlıklardan birisi de cinler. Bir insanoğulları var, bir de cinler var. Rasûlüllah SAS Efendimiz, hem insanlara, hem cinlere peygamber gönderildi.

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.336, no:3513; İbn-i Münde, *el-Fevâid*, I, s.43, no:23; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.I, s.485, no:1006; *Kenzü'l-Ummal*, c.IX, s.706, no:26592.

Cinlerin varlığına dair ayet-i kerimeler var. Hatta, Kur'an-ı Kerim'de Sûretü'l-Cin, Cin Sûresi var. Cinlerden bir grubun gelip , Rasûlüllah SAS Efendimiz'in Kur'an'ını dinlediğini ve kavmine gidip de, "Biz Mûsâ AS'dan sonra indirilmiş bazı vahiyler, bazı ayetler duyduk!" diye, böyle o Kur'an ayetlerini anlattıklarını Kur'an-ı Kerim'in ayetleri bize bildiriyor.

Demek ki o cinler, bazen insanlara da zarar verirler. Hani, cin çarpma diyoruz ya... Adamın ağzı eğilir, çocuğa bir hal gelir, baygınlık gibi böyle acayip şeyler olur. İşte onlar cinlerin tesiriyle oluyor. Hatta, ruh çağırma dedikleri şeyler cinlerin oyunları.

"—Efendim, etrafıma aldılar birkaç arkadaş, fakülteye gittim, edebiyat fakültesine, hakikaten bir seansa katıldık, bir cin çağırma, ruh çağırma toplantısına katıldık, işte masa tıkırdadı, ayağı havaya kalktı, şöyle oldu, böyle oldu..."

Ruhlar, ulvî varlıklardır, insanların oyuncağı olmaz. Oruh çağırın insanlar, cinlerin oyuncağı oluyor. Cinler onlarla oyun oynuyor. Yâni, yapılan şey, cinlerin şeyi. Hocamız bize bunu böyle ifade etmişti.

Hâsılı, cinler bazen Ademoğluna çeşitli şekillerde musallat olurlar. Ademoğullarına karışırlar, cin karışmak denir ona. Hatta, Ademoğullarından evlenenler de olur, hatta bir kimse hanımıyla evlilik münasebetinde bulunduğu zaman, besmele çekmezse iştirak edenleri olur deni-

liyor. İşte bunlara karşı, *Bi'smi'llâh* demek bir perde oluyor, bir örtü oluyor. Bu mânevî bir husus. Demek ki, besmeleyi hiç bir yerde terk etmeyeceğiz.

Bu konuda Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَمْ يُبْدَأْ فِيهِ بِبِسْمِ اللَّهِ فَهُوَ أَبْتَرُ

(عبد القادر الرهاوى فى الأربعين عن أبى هريرة)

(*Küllü emrin zî bâlin lem yübde' fîhi bi-bi'smi'l-lâhi, fehüve ebter*) “Her bir iş ki, besmeleyle başlanmamışsa, besmele okunmadan o işe girişilmişse; o iş kesiktir, sonu yoktur, güdüktür. O işin sonu gelmez; hayrı, bereketi olmaz.”

Daha başka rivayetler de var. Onun için:

Allah adın zikredelim evvelâ

Vâcib oldur cümle işte her kula

Bir işe başlarken, muhakkak Allah'ın adını analım, besmeleyle başlayalım! Bir işe besmeleyle başlanırsa, o işin sonunda hayır gelir. Çocuğunuzu besmeleyle hocaya götürün, besmeleyle mektebe başlatın, besmeleyle bir işe girişin!

Allah adı olsa bir işin önü

Hergiz ebter olmaya anın sonu

---

⁸ *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.866, no:2491; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.959, no:1964; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV, s.314, no:15584.

Allah'ın adıyla başlanan bir işin sonunda, hayır, bereket gelir. Bazen biz kendi hayatımızda görüyoruz, görenlerin kitaplarında böyle rivayetlerini şeylerini okuyoruz. Cahil insan... Geçen gün okudum, Gümüşhaneli Hazretleri'nin hayatını okurken... Cahil bir müridine demiş ki “–Git filanca yerde konuş.”

Mürid de, sâdık bir mürid.

“–Baş üstüne!” demiş gitmiş.

“–Ben cahil bir kimseyim, ne konuşacağım? O topluluğa gidip de ne söyleyebilirim? İlmim yok ki... Fakat git konuş dedi ya, konuşmaya başladım.” diyor. “Besmeleyi çektim, konuşmaya başladım, bir de baktım, kendime dikkat ettim, ses bile benim sesim değil!” diyor... Okuduğum kitapta böyle anlatıyor. “Anlad ım ki, mürşidim benim ağzımdan konuşuyor, ben sanki bir hoparlörüm.” diyor.

Demek ki, Allah'ın adıyla olursa, Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle bildiğimiz, bilmediğimiz kolaylıklar verir. Soyunduğu zaman da, müslümanın edep kaidesi nedir? Besmele çekmesi. İnsan tabii elbisesini giyer, değiştirir, banyoya girer, yıkanması icab eder; demek ki *Bi'smi'llâh* diyecek ki, şeytanların zararı olmasın.

d. Rumlarla Barış ve Savaş

Geçiyoruz diğer hadis-i şerife:⁹

سَتَصَالِحُونَ الرُّومَ صُلْحًا أَمِنَّا فَتَغْزُونَ أَنْتُمْ وَهُمْ
عَدُوًّا مِنْ وَرَائِهِمْ فَتُسَلِّمُونَ وَتَغْنَمُونَ ثُمَّ تَنْزِلُونَ
بِمَرْجِ ذِي تُلُولٍ فَيَقُومُ رَجُلٌ مِنَ الرُّومِ فَيَرْفَعُ
الصَّلِيبَ وَيَقُولُ غَلَبَ الصَّلِيبُ فَيَقُومُ إِلَيْهِ رَجُلٌ
مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَيَقْتُلُهُ فَيَغْدِرُ الْقَوْمُ وَتَكُونُ
الْمَلَا حِمُّ فَيَجْمَعُوا لَكُمْ فَيَأْتُونَكُمْ فِي ثَمَانِينَ
غَايَةً مَعَ كُلِّ غَايَةٍ عَشْرَةُ أَلْفٍ

(حم. د. ه. حب. طب. والبغوي، والباوردی، وابن قانع، ك. ق. ض. عن ذی مخمر)

⁹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.512, no:4292; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1369, no:4089; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.91, no:16871; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, V, s.103, no:6709; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.467, no:8298; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.235, no:4230; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.218, no:19449; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.223, no:18598; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.37, no:873; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.V, s.120, no:2659; İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l-Kübrâ*, c.V II, s.425; (Necâşî'nin kardeşinin oğlu) Zû Mahber RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.248, no:38451; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.249, no:13039.

RE. 298/1 (*Setusàlihûne'r-rûme sulhan âminen, fetağzûne entüm ve hüm aduvvün min verâihim*) “Siz Romalılarla, Rumlarla emniyetli bir sulh yapacaksınız.” Bu da kıyamete ait bir alâmet, çünkü başına *sin* harfini getirmiş. *Setusàlihûne*; ileride sulh yapacaksınız demek. Ümmet-i Muhammed’e o zaman Peygamber Efendimiz bildiriyor, diyor ki:

“—Ey Ümmet-i Muhammed, ey benim ümmetim, siz Rumlarla sulh yapacaksınız.”

Rum demek Arap dilinde, (*tâifetün kesîretün mine'l-kefereti*) kâfirlerden mürekkep olan geniş topluluklara Rum der Araplar. Yâni Rum dedi mi, böyle Arap Yarımadası’ndan yukarı, Anadolu’dan şimâl-i garbi, her tarafı kastedilir. Yoksa, ille belli bir bölgenin küçük bir halkı kastedilmez.

“Onlarla sulh yapacaksınız, (*ve tağîrûne*) siz aldanacaksınız.” Bir başka rivâyet var; (*ve tağzûne*) “gazâ edeceksiniz.” mânâsına... Her iki rivayete göre de mânâsını söyledik. “Siz öyle yapacaksınız; (*ve hüm aduvvün min verâihim*) onlar, bu sulhun arkasından gene düşmanlıklarına devam edecekler. (*Feteslemûne ve tağnemûne*) Siz emniyette hissedeceksiniz kendinizi, bu serbest vakitten faydalanacaksınız, ganimet bileceksiniz bu şeyi. (*Sümme tenzîlûne bi-mercin zî tulûlin*) Sonra, yüksek tepeleri olan bir çayıra ineceksiniz.

(*Ve yekümü'r-raculi mine'r-rûmi*) Siz onlarla sulh yaptınız, anlaşma yaptınız, gizli gizli onlar düşmanlığı içlerinden sürdürüyorlar, siz farkında değilsiniz, beraberce gaza ettiniz onlarla veyahut onların o sulhuna aldandınız mânâsına

kelime geçiyor neyse... Beraberce bir ovaya geleceksiniz. Tepecikleri o lan bir ovaya... (Ve *yekûmu'r-raculi mine'r-rûmi*) Rumlardan yâni, o kâfirlerden bir adam kalkacak, (*feyerfau's-salîbe ve yekûlu galebe's-salîbu*) haç kaldırarak, putu kaldırarak, 'Haç galip geldi, salîp galip geldi!' diyecek."

Mâlûm, salîp, ıstavroz, yâni haç, hıristiyanların alâmeti. Hilal, yâni Ay'ın ince şekli; o da müslümanların alâmeti. Dâimâ böyle salîb deyince Hıristiyanlar, hilâl deyince müslümanlar anlaşılımıştır. İşte "Hilâl ve Salîp" diye kitaplar da yazılmış bazı yerlerde; bazı şahısların böyle yazdığı kitaplar var.

"O adam haçı kaldırarak ve diyecek ki:

'—Hıristiyanlar galip geldi!" Bunun üzerine, (*feyekûmu ileyhi racülün mine'l-müslimîn*) müslümanlardan bir adam onun yanına kalkacak, (*feyaktülühû*) ve onu öldürecek. (*Feyağdiru'l-kavm*) O topluluk, bu sefer sulhu bozacaklar, (ve *tekûnü'l-melâhimû*) büyük bir meydan kavgası, savaşı olacak; böyle kan dökücü bir savaş olacak.

(*Feyecmeuleküm*) Onlar size karşı toplanacaklar. (*Feye'tûne fî semânîne gâyeten*) Seksen bayrak altında gelecekler yâni, bayraklarla böyle gelecekler. (*Mea külli gâyetin aşeretü âlâfîn*) Her bayrağın altında on bin kişi bulunacak. Böylece size karşı gelecekler." diyor Peygamber Efendimiz. Bu da ileride olacak, böyle bir; kıyamete ait bir savaş. Arkasını şey yapmamış.

Şerhte diyor ki (*feyaktetilûne*) “Savaş edecekler (*feyükrimu’llàhu tilke’l-usâbeti bi’ş-şehâdeti*) Müslümanlardan o topluluğa Allah, şهادeti nasib edecek.” demek ki onlar kalabalık geldikleri için Müslümanlar orada şehid olacaklar. O da şerhte açıklanıyor.

e. Horasan’dan Siyah Bayraklılar Çıkması

Diğer bir istikbale ait hadis-i şerif. Bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz Mehdi’yle ilgili bir bilgi veriyor:¹⁰

سَتَطَّلُعُ عَلَيْكُمْ رَايَاتُ سُودٍ مِنْ قِبَلِ خُرَاسَانَ
فَأْتُوها وَلَوْ حَبْوًا عَلَى الثَّلَجِ فَإِنَّهُ خَلِيفَةُ اللَّهِ
الْمَهْدِيُّ

(الديلمى عن ثوبان)

RE. 298/2 (*Setatlüu aleyküm râyâtün sûdün min kıbeli hurasân. Fe’tûhâ velev habven ale’s-selci feinnehû halîfetu’llàhi’l- mehdi*)

“—Size Horasan tarafından, siyah bayraklar çıkıp gelecek. Siyah bayraklar gelecek Horasan tarafından. Eğer onları görürseniz, onlara katılın! Buzun üstünde de olsanız, emekleyerek de gidiyor olsanız, gene onlara katılın! Çünkü, o Allah’ın halifesi olan Mehdi’dir.”

¹⁰ Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.323, no:3470; Sevban RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XIV , s.38679.

Mâlûm, kıyamet alâmetlerinden birisi de Mehdi'nin çıkmasıdır. "İşte bu Mehdi, Horasan tarafından çıkacak, siyah bayrakları olacak ve ona insanların, müslümanların tâbi olması gerekecek." diye hadis-i şeriflerde böyle bu anlatılmış. Bu da kıyamete ait alametlerden birisi olarak böyle kısaca geçiyoruz.

Horasan malum, İrân'ın şimâl-i şarkîsi, yâni kuzey doğu tarafındaki bir mıntıka. Oradan çıkacak.

Mehdî, Rasûlüllah'ın soyundan, sülâlesinden olacak, onun adını taşıyacak. Babası, onun babasının adını taşıyacak.

f. Evlerin Süslenmesi

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا حَتَّى تُنَجِّدُوا بُيُوتَكُمْ كَمَا
تُنَجِّدُ الْكَعْبَةَ فَأَنْتُمْ الْيَوْمَ خَيْرٌ مِنْ يَوْمِئِذٍ

(طب. عن أبي جحيفة)

RE.298/3 (*Setüftehû aleykümü'd-dünyâ, hatta tüneccidû büyûteküm kemâ tüneccedü'l-kâ'betü, feentümü'l-yevme hayrun min yevmi izin*) "Size dünya açılacak, fetholunacak." Ne zaman söylüyor Rasûlüllah Efendimiz bunu?

¹¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.108, no:270; İbn-i Ebî Asım, *Zühd*, c.I, s.139, no:278; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.126, no:4227; Ebû Cuhayfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.491, no:31777; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.252, no:13047.

Ashab-ı kirâmın yoksulluk çektikleri zaman, üzerlerine örtecek elbiseleri olmadığı zaman. Hatta bir tanesi vefat etmiş, şehid olmuş da mezara koyuyorlar. Örtüyü yukarı doğru çekerlerse, ayakları açılıyor; aşağı doğru çekerlerse, başı açılıyor... Yâni, yoksulluk, bir kıtlık sıkıntı yılı oluyor.

Hurmaları beraber yığıyorlar, tekrar taksim ediyorlar. Bir sefere gittikleri zaman, hurmayı bir birisi ağzından çıkartıyor, biraz ötekisi emiyor. Açlık, çok zor şey yâni... Böyle sıkıntılı zamanlarda, Peygamber Efendimiz o zamandan diyor ki:

“—Size dünya fetholunacak, açılacak. Yâni, dünyevî imkânlarınız, maddi imkânlarınız artacak. O zaman ne yapacaksınız? Siz evlerinizi Kâbe’yi süsler gibi süsleyeceksiniz.”

Böyle süslü, ziynetli duvar kâğıtları, mobilyalar, eşyalar, tablolar, biblolar filan derken süslenecek böyle, zîne tlenecek her tarafı; ama makbul değil. (*Feentümü’l-yevme hayrun min yevmi izin*) “Şu günkü, şu fakr u zarûret içindeki haliniz, o zamanki halinizden çok daha hayırlı.” diyor Rasûlüllah SAS Efendimiz.

Dünya insanı aldatır. Dünyanın süsü, ziyneti insanı aldatır da, Allah’ın yolundan alıkoyarsa, hiç kıymeti yok. Başına çalınsın dünyalık, maddi imkân, para pul, Allah yolunda harcanırsa bir kıymet ifade eder.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:¹²

نِعْمَ الْمَالُ الصَّالِحُ لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ

(حم. حب. ك. طس. ش)

(*Ni'me'l-mâlû's-sàlihu, li'r-racûli's-sàlih*) “Hayırlı, sàlih bir insana, helâl, sàlih bir mal ne kadar güzel yakışıır.”

Neden? O mal ile hayır işler. O mal ile hayır u hasenat yapar, çeşme yapar, han yapar, hamam yapar, fakirlere yardım eder. Müslümanların hayırına, cihada sarf eder o parayı... Ama şerli bir insanın eline geçti mi para, ham bir insanın eline geçti mi, ehl-i dünya ve gafil bir kimsenin eline geçti mi, o da evin süsü ziynetine harcama yapar... Eve yatırılan paradan, evi süslemeye yatırılan paradan hiç bir sevap, hasene yok diye yazıyor kitaplar. Yâni, böyle kat kat binaların yapılması, binaların yapımına paranın, pulun yatırılması; taşa, toprağa yatırılması bizim dinimizde hoş görülmemiş.

---

¹² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.197, no: 17798; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, II, s.6, no:3210; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.3, no:2130; Buhârî, *el-Edebü'l- Müfred*, c.I, s.112, no:299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.291, no:3189; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.263, no:7336; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V II, s.18, no:22628; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.91, no:1248; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.259, no:1315; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V , s.186; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.316, no:1061; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XIII, s.268, no:5284; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İslâhu'l-Mâl*, c.I, s.32, no:43; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.IV , s.653; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXXV I, s.143, no:100019; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV , s.257, no:6757; Beyhakî, *el-Âdâb*, c.III, s.86, no:791; Amr ibnü'l-As RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1821, no:2823; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.348, no:26199.

Hatta bir keresinde bir ashab-ı kirâmdan bir zat, Peygamber SAS Efendimiz'in yanına gelmiş: “—*Es-selâmu aleyke yâ Rasûla'llâh!*” gibi bir şekilde selâm veriyor da, Peygamber SAS Efendimiz selâmını almıyor.

Halbuki, bizim dinimizin ahkâmına göre, bir kimse selâm verirse, selâm almak gerekir. Vecibe oluyor o, onu selamlamak, selamını almak. Selâm vermek sünnet, almak farz; yâni, çok önemli oluyor. Muhakkak yapmak lâzım! Peygamber Efendimiz selâm almamış, anlamış ki o sahabî, Rasûlüllah kendisine kızmış.

Soruşturuyor etrafındaki kimselere:

“—Rasûlüllah benim selâmımı almadı, acaba mübareğin gönlünü kıracak ne yaptım ki?” diye...

Diyor ki bir tanesi:

“—Bilemem ama, bir keresinde mescidde duruyorduk. Şöyle bir doğruldu, baktı; bir evin ikinci katı çıkmış. ‘Şu ikinci katı yapılan, bir kat daha çıkılan ev kimin evi?’ dedi. ‘Filanca sahabînin evi.’ dediler, senin ismini söylediler. Belki ondan selâmını almamıştır.” diyor.

O zat-ı muhterem de gitmiş, hemen o katı indirmiş aşağıya. Yâni, o yaptığı katı yıkmış, ondan sonra gelmiş, selâm vermiş Rasûlüllah SAS Efendimiz'e... O da:

“—*Ve aleyküm selâm!*” buyurmuş.

Yâni, selâmına karşılık vermiş.

“Bizim dinimizde böyle taşa toprağa, inşaata para yatırmak makbul değildir. Onun için, şimdi ihtiyaç bile varsa, yapılmış bir tanesini aliver. Yâni, kendin böyle uğraşıp da, başını derde sokma!” diye Hocamız böyle tavsiye ederdi.

İnsana da tabii, başını sokacak bir ev lâzım! “Yapılmış bir şeyi al da, bu işin sıkıntısı ile uğraşma!” derdi.

Yâni, bunun altında yatan mânâyı parmak basarak böyle ortaya çıkarmak gerekirse, biz bu dünyayı mâmur etmeye değil, ahireti kazanmaya geldik buraya. Bu dünyada bize yetecek bir sade ev yeter, gerisini Allah’ın rızasını kazanmakta sarf e tme miz lâzım paramızı pulumuzu...

Ama anlatamazsın yâni, bu devirde ne kadınlara anlatırsın, en de cemaate anlatmak mümkün. Kadınlar biraz evi süssüz, zînetsiz gördüler mi; mobilyası yok, şeyi yok başlarlar ağlamaya. Mecbur olursun. İşte perde şöyle olacak, topuzları böyle olacak, fiyonkları böyle olacak, püskülleri böyle olacak, sırması şöyle olacak, duvara şöyle bağlanacak. Çeşit çeşit, artık ne kadar para verirsene gider yâni, bitmez... Allah paramızı, pulumuzu Allah’ın rızasına uygun bir şekilde kullanmak nasib etsin...

Tabii, bizim bazı sözlerimiz hoşta gitmeyebilir, batabilir. Ama benim sözüm değil ki, Rasûlüllah SAS Efendimiz’in sözlerini de biz cemaate söyleriz. Nasibi olan bundan hissesini alır, gereğini yapar. Biz de

“—Söyledik yâ Rasûlallah!” deriz, “Söyledik yâ Rabbi!” deriz. “Bizden vebal gitti deriz.”

Artık vebal, geride dinleyenlere kalır.

g. Şam’ı Tercih Edin!

Diğer bir hadis-i şerif:¹³

سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا فَإِذَا خَيْرْتُمْ الْمَنَازِلَ فِيهَا
فَعَلَيْكُمْ بِمَدِينَةِ يُقَالُ لَهَا دِمَشْقُ فَإِنَّهَا مَعْقَلُ
الْمُسْلِمِينَ مِنَ الْمَلَا حِمِ وَفُسْطَاطُهَا مِنْهَا بِأَرْضِ
يُقَالُ لَهَا الْغُوطَةُ

(حم. عن رجل من الصحابة)

RE. 298/4 (*Setüftehu aleykümü'd-dünyâ*) “Size dünya fetholunacak.” Yâni dünyevî, maddî imkânlarla sahip olacaksınız. (*Feizâ huyyirtümü'l-menâzile fîhâ, fealeyküm bi-medînetin yukà lü lehâ dimaşk*) “Siz burada, bu dünya fetholunduğu zaman, çeşitli ülkeler elinize geçtiği zaman, istediğiniz yerde oturma imkânına sahip olunursanız; *Dimaşk* denilen şehri seçin!”

¹³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.160, no:17505; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.I, s.236; Sahabeden bir kimse'den.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.278, no:35033; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.253, no:13048.

Dimaşk denilen şehir, bizim Şam dediğimiz şehirdir. Orayı çok methetmiş Peygamber SAS Efendimiz. “Orayı seçin! Yâni, serbe st oturma imkânınız olduğu zaman, *Dimaşk*’a gidin, yerleşin. (*Feinnehâ ma’kulü’l-müslimîne mine’l-melâhim*) Çünkü bu belde müslümanların kavgalardan, savaşlardan uzak yeridir. Yâni, emniyetli, uygun yeridir. Dügüm noktasıdır burası. (*Fefustâtuha minhâ bi-ardin yukâle lehe’l-gûtah*) Bunun hudutları, surları el- Gûta denilen yere kadardır.”

Gûta da onun bağlık, bahçelik, böyle köşkler falan olan yakın sayfiye yerleri imiş.

h. İskenderiye ve Kazvin Fethedilecek

Diğer bir hadis-i şerif... Hep istikbale ait hadisler zikred iliyor sırayla dedim ya, böyle rast geldi, onları okuyoruz şimdi:¹⁴

سُفْتُحُ الْإِسْكَندَرِيَّةُ وَقَزْوِينُ عَلَى أُمَّتِي وَإِنَّهُمَا
بَابَانِ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ مَنْ رَابَطَ فِيهِمَا أَوْ فِي
أَحَدِهِمَا لَيْلَةً وَاحِدَةً خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

(الخليلي في فضائل قزوين، والرافعي عن علي)

¹⁴ *Kenzü’l-Ummâl*, c.XII, s.527, no:35098; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.250, no:13042.

RE. 298/5 (*Setüftehü'l-iskenderiyyetü ve kazvînün alâ ümmetî*) “İskenderiye şehri ve Kazvîn şehri benim ümmetime fetholunacak, açılacak; yâni, oralarını benim ümmetim alacak.”

İskenderiye biliyorsunuz, Kahire'nin kuzeyinde, Akdeniz'in kenarında bir liman şehri. İskenderiye alınacak. O zaman, daha Mısır başkalarının elinde.

Peygamber SAS Efendimiz Mısır'a mektup gönderdi. Mısır 'da Mukavkis lakaplı bir kimse duruyordu. Ona mektup gönderdi, dedi ki:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مِنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ
إِلَى الْمُقَوْسِ عَظِيمِ الْقِبْطِ سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ
الْهُدَىٰ أَمَا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَاعِيَةِ الْإِسْلَامِ
أَسْلِمُ تَسْلَمُ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ

(*Es-selâmü alâ meni't-tebea'l-hüdâ*) “Allah'ın selâmı, hidayete tâbî olanların üzerine olsun. Allah'ın Rasûlü Muhammed'den, Mısır'ın hükümdarı, büyüğü, ulusu Mukavkis'e...” Mektup böyle başlıyor. Diyor ki:

“Seni İslâm'a davet ederim. Müslüman ol, selâmet bul. Allah sana ecri kat kat versin!” diye mektup yazmış. Mektubun sûreti, fotokopisi müzelerde mahfuz.

Peygamber Efendimiz, peygamberlik vazifesini hakkıyla yaptı. O kadar yaptı ki o günün imkânlarıyla söyleyebildiği binlerce, yüz binlerce insana söyledi. Vedâ hutbesine kadar her yerde, her fırsatta gelen kabilelere, heyetlere, hepsine İslâm'ı tebliğ etti. Ondandır da kendisi Bizans İmparatoru'na, Habeş İmparatoru'na, İran İmparatoru'na, Bahreyn'e, Mısır'a, çeşitli yerlere böyle haberciler gönderdi, mektuplar yazdı.

Bu mektupların bir kısmı bugün bizim elimizdedir. Yâni, Rasûlüllah'ın imzasıyla... Hepsini İslâm'a davet etti. "Ben Allah'ın hak elçisiyim, İslâm'a gelin!" diye...

Bu uzun, tatlı bir bahistir. Meselâ, Bizans Hükümdarı Heraklius isminde bir kimseydi o zaman. Ona mektup geldiği zaman neler oldu? Böyle uzun bir hikâyedir.

Süryâniler vardı bizim Güney Doğu Anadolu'da; yâni, Hıristiyan bazı kavimler vardır. Hatta bunlar ticarete filan da büyük ilerlemeler kaydetmişlerdir. Şimdi İstanbul piyasasında, böyle şeker piyasasında filan bayağı böyle ileri şeyleri var. Süryaniler'in bir Azîz isminde bir papazı gelmişti Ankara'ya . O dedi ki:

"—Biz Süryâniler'e de sizin Peygamberiniz mektup göndermişti. Bizim arşivlerimizde mahfuzdur!" dedi.

O bir kitap yazmış, kitabın arkasında da ondan bahsetmiş. Yâni, oraya da elçi göndermiş. Demek ki, bugünkü Güney Doğu Anadolu mıntıkası olan Urfa, Mardin filan taraflarına da

Peygamber SAS Efendimiz mektup göndermiş de, bunların arşivlerinde, hazinelerinde bu duruyormuş.

Tekrar hadis-i şerife dönelim:

سَتُفْتَحُ الْإِسْكَندَرِيَّةُ وَقَزْوِينُ عَلَى أُمَّتِي وَإِنَّهُمَا
بَابَانِ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ مَنْ رَابَطَ فِيهِمَا أَوْ فِي
أَحَدِهِمَا لَيْلَةً وَاحِدَةً خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

(*Setüftehü'l-iskenderiyyetü*) “İskenderiye fetholunacaktır.” diyor Peygamber Efendimiz. O zaman, demek ki İskenderiye, Mısır başkalarının elindeydi, orası fetholunacaktır diyor.

(*Ve kazvînün alâ ümmetî*) “Kazvîn de ümmetime fetholunacak.” Kazvin de İran’da bir mıntıkanın adı. Kazvin’den pek çok alim yetişmiş. İran’daki o mıntıka da fetholunacaktır.

(*Ve innehüma bâbani min ebvâbi'l-cenneh*) “Bu ikisi, cennetin kapılarından iki kapıdır.

(*Men râbata fîhimâ*) Kim buralarda murabıtlık yaparsa, yâni hudut karakollarında Allah rızası için bekçilik yapar da, bu savaşlarda yardımcı olursa; oralarda gaza ederse, karakol vazifesi yaparsa; (*ev fî ehadihimâ*) ya ikisinde birden yahut bir tanesinde yapsa da olur; (*leyleten vâhideten*) bir gece bile yapsa olur; bir gece orada bekçilik yaparsa Allah rızası için, (*harace min zunûbihî*) günahlarından çıkar (*keyevmi veledethü ümmühû*) anasının onu doğurduğu gündeki gibi pak, tertemiz, günahsız olur, günahlarından sıyrılır.”

Peygamber Efendimiz SAS, o zamanki ashab-ı kiramı, ashabdan sonra gelecek kimseleri, oralarda cihad yapmaya, oralarda çarpışmaya; oralarda, karakollarda, kalelerde bekçilik yapmaya, vazife görmeye böyle teşvik eylemiş. Oraların dafetholunacağını önceden bildirmiş. Hakikaten, İskenderiye de fetholunmuştur, Kazvin de fetholunmuştur.

i. Yolda Oturmanın Şartları

Bu hadis-i şerifte de yine buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:¹⁵

سَتَفْتَحُونَ بَعْدِي مَدَائِنَ عِظَامًا وَتَتَّخِذُونَ فِي
أَسْوَاقِ مَجَالِسَ فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَرُدُّوا السَّلَامَ
وَعُضُّوا مِنْ أَبْصَارِكُمْ وَاهْدُوا الْأَعْمَى وَاعِينُوا
الْمَظْلُومَ

(طب. والديلمي عن وحشى بن حرب)

RE. 298/6 (*Seteftahûne ba'dî medâyine izâmen*)

“Benden sonra siz büyük şehirler fethedeceksiniz.”

Hakikaten Hz.Ömer zamanında başladı fütûhat. Orta Asya'ya, Afrika'ya yayıldı, Bizans'a ve Anadolu'nun bugünkü Doğu Anadolu mıntıkasına kadar geldi, Kafkasya'ya dayandı fütûhat.

¹⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.138, no:367; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.323, no:3467; V ahşi ibn-i Harb RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V III, s.120, no:12940; *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.283, no:25446; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.254, no:13050.

“Büyük şehirler alacaksınız. (*Ve tettahizûne fî'l-esvâkı mecâlise*) “O büyük şehirler, sizin bu Mekke, Medîne gibi küçücük şehirlere benzemez —o zaman tabi küçük oraları, bunlar büyük şehirler— siz onların çarşı pazarında oturacaksınız; böyle kalabalık meclisler kuracaksınız, yolların kenarlarına oturacaksınız.

Böyle yolda, çarşıda, pazarda oturmanın adabı vardır. Oturuyorsanız, yapılacak işler neler? Bak burada bildiriyor Peygamber Efendimiz:

(*Feizâ kâne zâlike*) “Böyle bir durum olduğu zaman, (*feruddü's-selâm*) size birisi, “*Es-selâmü aleyküm!*” dediği zaman, selâmını iade ediniz, selâma karşılık veriniz.

(*Ve guddü min ebsârikum*) “Gözlerinize sahip olun, kapatın gözlerinizi.” Ne demek gözlerinize sahip olun? Çarşı pazar o ld uğu için kadın geçer, genç delikanlı geçer, başka çoluk çocuk geçer filan; “Gözlerinizi gelip geçene dikip, bakmayın! Bakıp da günaha girmeyin. Gözlerinize sahip olun. Gözlerinizi kapayın.

(*Vehdü'l-a'mâ*) “Kör kimse olursa yardım edin!” Gel buradan yol bu taraf filan diye elinden tutun, yardım edin!

(*Ve eînu'l-mazlûme*) “Mazluma da yardım eyleyin!” Yâni, orada çarşı pazarda baktınız birisi dövülüyor, sövülüyor, aldatılıyor, kandırılıyor, dolandırılıyor, neyse zulme uğruyor; o zaman yardım edin!

Bunlar çarşı pazarda oturmanın adabındandır. Bir insan böyle sandalyeyi çıkartıp, dükkânın önüne oturdu mu, gelen geçenin selâmına karşılık verecek. Gelen geçene bakmayacak, nâmahreme bakmayacak, gözüne sahip olacak. Âmâ, ihtiyaç sahibi kimse filan geçerse, onlara yardım edecek. Bir kimse zulme uğrarsa, mazlumu koruyacak, kurtaracak.

j. Çeşitli Kimselerin Yönetici Olması

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

سَتَكُونُ أُمَرَاءُ فَتَعْرِفُونَ وَتُنْكِرُونَ فَمَنْ عَرَفَ
بِرِيءٍ وَمَنْ أَنْكَرَ سَلِمَ وَلَكِنْ مَنْ رَضِيَ وَتَابَعَ
قَالُوا أَفَلَا نُقَاتِلُهُمْ قَالَ لَا مَا صَلَّوْا

(م. د. عن أم سلمة)

---

¹⁶ Müslim, *Sahih*, c.IX, s.400, no:3445; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.377, no:4133; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.302, no:26619; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIII, s.330, no:760; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.414, no:6980; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.418, no:7162; Tayâlisî, *Müsned*, c.III, s.172, no:1700; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.XV, s.71, no:38451; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, V, s.127, no:80; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.367, no:6295; İbn-i Ebî Şeybe,

Musanef, c.XV, s.71, no:38451; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V I, s.76, no:14904; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.256, no:13056.

RE. 298/7 (*Setekûnü umerâu feta'rifûne ve tünkirûne*) “İleri de başbuğlar, hükümdarlar, emirler olacak, başınıza geçecek.” Peygamber Efendimiz yine idareye ait şeylerden bahsediyor. (*Feta'rifûne ve tünkirûn*) “Bu emirler, bu başbuğlar bazen sizin hoşunuza giden şeyler yapacaklar, yâni iyi şeyler, sâlih ameller işleyecekler; bazen de kötü işler yapacaklar, nahoş şeyler... Bazem hoş iyi şeyler, bazem nahoş şeyler yapacaklar.

(*Femen arafa berie, ve men enkere selime*) “Kim ma'ruf, iyi şey yaparsa, yâni, iyi iş yaparsa; o berî' olur. Yâni azaba müstehâk olmaz, cezadan kurtulur, nifaktan kurtulur.”

Burada tabii şöyle yâni, o hükümdarlar, o başa geçen insanlar yalan yanlış işler yaptığı zaman, siz emr-i ma'ruf nehy-i münker yaparsanız, onların yanlış yaptığı şeyi söylerseniz, hatalarını böyle güzelce açıklarsanız, o zaman nifaktan, yaltakçılıktan, dalkavukluktan berî' olursunuz ve sâlim olursunuz. “Eğer gücünüz yetmediği takdirde, içinizden böyle inkâr ederseniz, o zaman bu da selâmette olmanıza yeterli olur.” yâni, cezadan kurtulmuş olursunuz.

(*Ve lâkin men radiye*) “Ama, kim onların o yaptığı, iyi-kötü, hoş-nahoş şeylere gönül hoşluğu gösterirse, memnun ve râzı olursa, (*ve tâbea*) onlara uyarsa, onların sözlerine uyarsa; o zaman berî' olmaz yâni, kurtulmaz, selâmette olmaz, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin cezasına müstahak olur.”

(*Kâlû: Efelâ nukâtiluhüm*) Ashab-ı kiram dediler ki, “Onlarla çarpışmayalım mı, savaşmayalım mı? (*Kâle: Lâ, mâ sallû*) Hayır, çarpışmayın; (*mâ sallû*) namaz kıldıkları sürece...” Yâni, o hükümdarlar namaz kıldıkları müddetçe, onlarla çarpışmayın!” diye Peygamber Efendimiz buyurdu.

Demek ki, müslümanın adabındandır ki, bir kötü bir şey gördüğü zaman, emr-i ma’ruf, nehy-i münker yapacak. Yâni, hakkı söyleyecek, çekinmeden “Bu doğru değildir, böyle yapmayın!” filan diye söyleyecek. Onu yapamazsa içinden, “Yâ Rabbi! Ben bu işe râzı değilim; ama ses çıkartamıyorum, ne yapayım adam zorba!” diyecek “zalim” diyecek “başıma bir zarar gelir” diyecek, içten râzı olmazsa ne âlâ...

Fakat dalkavukluk yaparsa, ona tâbi olursa, o zaman felaket... Demek ki Müslüman’ın adabı, Müslümanlığın gereği kötü bir şeyi gördüğü zaman emr-i ma’ruf nehy-i münker yapmak, nasihat çekmek... Onu yapamazsa içinden buğz etmek, istememek; ama dalkavukluk yok. Müdâhene yok, baş eğmek; alkışlamak yok. Öyle yaparsa, felâket...

k. Yöneticilerin Namazı Tehir Etmeleri

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

---

¹⁷ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV , s.129, no:1247; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V ,s.314, no:22733; Ziyâü’l-Makdîsî. *el-Ehâdîsü’l-Muhtâre*, c.III, s.333, no:383; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.II, s.80, no:1822; İbn-i Sa’d, *Tabâkat*, c.V II, s.402; Ubâdetü’bnü Sâmit RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.V II, s.642, no:20682; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.334, no:13246.

سَتَكُونُ أُمَرَاءُ تَشْغَلُهُمْ أَشْيَاءُ يُؤَخِّرُونَ الصَّلَاةَ
عَنْ وَقْتِهَا فَاجْعَلُوا صَلَاتَكُمْ مَعَهُمْ تَطَوُّعًا

(.عن عبادة بن الصامت)

RE. 298/8 (*Setekûnü umerâü tüşkilühüm eşyâü, yuahhirûne's- salâte an vaktihâ, fec'alû salâteküm meahüm tetavvuan*) “İleri de hükümdarlar olacak, onları pek çok şeyler meşgul edecek. Umerâ diyor, emirler yâni, herhangi bir yerin reisleri, başkanları... Onları pek çok şeyler meşgul edecek, edecek de namazları tehir edecekler.” Halbuki, namazı vaktinde kılmak en hayırlı amellerden olarak bildirilmiştir.

“Siz onlarla namaz kıldığınız zaman, onu nafile namaz gibi kılın. Yâni, ihtiyata riâyet edin; o namaz ya olmuştur, ya olmamıştır. Ondan sonra, nafile gibi yapın da bir kere daha kılın!” diye Peygamber Efendimiz bildiriyor.

I. Abbas Oğullarının Bayrak Açması

Birkaç hadis-i şerif daha kaldı sayfanın tamamlanması için, onları da okuyalım; bu istikbale ait hadis-i şerifler böyle devam ediyor:¹⁸

---

¹⁹ Hatîb-i Bağdâdî, *Tâli-i Telhîs-i Müteşâbih*, c.II, s.586, no:356; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.1102, no:33422; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.267, no:13082.

سَتَكُونُ لَوْلِدِ الْعَبَّاسِ رَايَةً مِّنْ تَبِعَهَا رَشَدًا وَمَنْ
خَلَفَهَا هَلَكًا وَلَنْ تَخْرُجَ مِنْ أَيْدِيهِمْ مَا أَقَامُوا الْحَقَّ

(الديلمى عن عائشة)

RE. 298/9 (*Setekûnü li-veledi'l-abbâse râyetün*) “Abbas, Peygamber Efendimiz’in amcası; onun çocukları için bir bayrak olacak. (*Men tebiahâ reşede*) Yâni, onlar bir bayrak açacaklar, onların bir işi olacak. Kim bunlara tâbi olursa, doğru yolu bulmuştur. (*Ve men halefehâ heleke*) Onlara muhalefet eden helâk olacak, helâk olmuştur. (*Ve len tahruce min eydîhim mâ ekâmû'l- hak*) Bu bayraklar onların elinden düşmeyecek, hakkı tutup kaldırdıkları, hakka riâyet ettikleri müddetçe...”

Burada da Peygamber SAS Efendimiz, kaç sene önceden Abbasîlerin geleceğini haber veriyor.

m. Namaz Kılanın Ayıplanması

Son hadis-i şerif:¹⁹

---

¹⁹ Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V II, s.598, no:12357; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.268, no:31133; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.267, no:13080.

سَتَكُونُ فِتْنَةٌ يُفَارِقُ الرَّجُلُ فِيهَا أَخَاهُ وَأَبَاهُ تَطِيرُ
الْفِتْنَةُ فِي قُلُوبِ رِجَالٍ مِنْهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
حَتَّى يُعَيَّرَ الرَّجُلُ فِيهَا بِبَلَائِهِ كَمَا تُعَيَّرُ الزَّانِيَةُ
بِزْنَاهَا

(نعيم بن حماد في الفتن، طب. عن ابن عمرو)

RE. 298/10 (*Setekûnü fitnetün yufâriku'r-racülü fîhâ ehâhû*) "Fitne çıkacak, adam o fitne esnasında kardeşini ve babasını terk edecek. Öyle fitneler, karışıklıklar olacak ki; baba evlat birbirinden, kardeş kardeşten ayrılacak. (*Tatîru fitnetu fî kulûbi ricâlin minhüm ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) O fitne kıyamete kadar o adamların kalplerinde uçuşacak, (*hattâ yuayyerü'l-racülü fîhâ bi-salâtihi, kemâ tuayyeru'z-zâniyetü bi-zinâhâ*) ve kişi bu fitneler dolayısıyla namaz kıldığı için ayıplanacak, zina işleyenin zinasından ayıplanması gibi."

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi bu fitnelerden, fesatlardan, kıyamet alametleri olan kötü hallerden hıfz eylesin... Şeytanın fitnesinden, kadınların fitnesinden, Deccal'in fitnesinden, ahir zamanın fitnelerinden halâs eylesin, hıfz u himâye eylesin...

Bir insan öldüğü zaman, kıyameti kopmuş demektir ama işte bu büyük alametleri de, kıyamet alametlerini de bilmek lâzım.

Belki insan onlara erer. Ona göre nasıl hareket etmesi lâzım geldiğini ancak böyle hadis-i şerifleri dinleyenler, dini bilgisi olanlar bilir; öteki insanlar bilmezler.

Bugün kıyametin alametlerinin pek çoğu zahir olmuştur. Rasûlüllah SAS Efendimiz'in kıyamet ahvaline dair söylediği sözlerin çoğu zahir olmuştur. Çok korkulu olmak lâzım, tevbe etmek lâzım!

Hemen bugün yarın kıyamet kopacakmış gibi tevbe üzere hazırlıklı olmak lâzım. İnsanın böyle fitnelerden imanını koruyacak, kendisini emniyete alacak şekilde yaşaması lâzım. Dünyaya, dünyanın lezzetlerine, günahlarına dalmaması lâzım...

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize uyanıklık nasib eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

28. 06. 1991 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü